Національний технічний університет України «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»	**Емблема кафедри (за наявності)**	**Назва кафедри, що забезпечує викладання**
ТЕРМІНОЗНАВСТВО **Робоча програма навчальної дисципліни** **(Силабус)**		**Кафедра теорії, практики та перекладу французької мови**

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	***Перший (бакалаврський)***
Галузь знань	*03 Гуманітарні науки*
Спеціальність	*035 Філологія*
Освітня програма	*Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька*
Статус дисципліни	*Вибіркова*
Форма навчання	*очна (денна)*
Рік підготовки, семестр	*3 курс, весняний семестр*
Обсяг дисципліни	*4 кредити (120 годин): 54 год. – аудиторні, 66 год. – СРС*
Семестровий контроль/ контрольні заходи	*залік*
Розклад занять	*http://rozklad.kpi.ua*
Мова викладання	*Українська/Французька*
Інформація про керівника курсу / викладачів	кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри теорії, практики та перекладу французької мови Цимбал Інна Валеріївна, https://ktppfm.kpi.ua/tsymbal
Розміщення курсу	Необхідні матеріали розміщено на відповідних сторінках викладачів в Електронному Кампусі: https://campus.kpi.ua/tutor, а також створено відповідний Class room

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Завдяки засвоєнню змісту навчальної дисципліни здобувачі матимуть можливість орієнтуватися у тенденціях термінотворення сучасної французької мови; орієнтуватися у понятійно-термінологічній системі таких галузей та наук, що стрімко розвиваються, як ІТ технології, медицина, біологія та інших; аналізувати специфіку та етимологію термінів різних галузей науки й техніки; вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань; працювати з термінологічними словниками та укладати самостійно тематичні глосарії.

Метою навчальної дисципліни є формування мовно-термінологічної компетентності майбутнього фахівця з перекладу.

Предмет вивчення дисципліни – особливості терміносистеми французької мови та специфіка перекладу різногалузевих термінів.

Після засвоєння кредитного модуля студенти мають продемонструвати такі **програмні результати навчання**:

Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.
Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
Аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного фахового дискурсу.
Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування для розв'язання фахових комунікативних завдань у різних сферах професійної діяльності.
Здійснювати адекватний письмовий переклад і якісно редагувати фахові тексти з різних галузей знань відповідно до чинних нормативних вимог.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Ця дисципліна ґрунтується і взаємопов'язана зі знаннями й уміннями, якими студенти оволодівають у процесі засвоєння навчальних дисциплін: «Французька мова (основна)», «Порівняльна типологія».

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні проблеми термінознавства.

Тема 1.1. Об'єкт, предмет і завдання термінознавства.

Тема 1.2. Основні поняття термінознавства.

Розділ 2. Шляхи виникнення нових термінів

Тема 2.1. Форми термінів і види термінотворення.

Тема 2.2. Семантичне термінотворення.

Тема 2.3. Морфологічне термінотворення.

Тема 2.4. Запозичення.

Тема 2.5. Терміни-неологізми.

Розділ 3. Семасіологічне термінознавство.

Тема 3.1. Полісемія термінів.

Тема 3.2. Омонімія термінів.

Тема 3.3. Синонімія термінів.

Тема 3.4. Терміни-"хибні друзі перекладача".

Розділ 4. Особливості перекладу різногалузевих термінів.

Тема 4.1. Основні прийоми перекладу термінів.

Тема 4.2. Перекладацькі трансформації.

Тема 4.3. Переклад різногалузевих термінів.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна:

1. Гринев-Гриневич С. В. Терминоведение. Москва: Издательский центр «Академия», 2008. 304 с.
2. Фурт Д. В., Дмитрук Л. А. Термінологія: навчальний посібник. Кривий Ріг: [ДонНУЕТ]. 2020. 172 с.

Додаткова:

3. Коржавин А. В., Полякова И. М. Словарь-справочник французской технической терминологии. Москва: ООО «Издательство Астрель», 2003. 655 с.
4. Полюк І. С., Бондар Л. В. Особливості перекладу текстів різних стилів. Французька мова: навч. посіб. Київ: НТУУ «КПІ», 2011. 396 с.
5. Чередниченко О. І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова. Київ: Либідь, 1995. 320 с.
6. Société française de terminologie URL: http://terminologie.fr/
7. Le grand dictionnaire terminologique URL: http://gdt.oqlf.gouv.qc.ca/

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри теорії, практики та перекладу французької мови та в електронному кампусі.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Силабус кредитного модуля «Термінознавство» розроблено на основі принципів міцності, свідомості, систематичності, послідовності та активності, які пов'язані з організацією навчального матеріалу та з системою дій студентів щодо його засвоєння і передбачають такі навчальні завдання й види діяльності, які необхідні студентам для досягнення очікуваних результатів навчання. Вказані принципи є визначальними для вибору методів і форм навчання, передбачають застосування антропоцентричного і соціоцентричного підходів, які здатні створити необхідні соціальні й педагогічні умови для розкриття й наступного цілеспрямованого розвитку індивідуально-особистісних особливостей студента. З метою засвоєння студентами матеріалу та формування у них відповідних компетентностей, навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача й студента.

Під час навчання застосовуються:

- стратегії активного, колективного навчання;
- особистісно-орієнтовані розвиваючі технології, засновані на активних формах і методах навчання (робота у парах, мозкового штурму, дискусія тощо);
- інформативно-рецептивний метод (демонстрація, розповідь, пояснення, бесіда у словесній, наочній та практичній формах);
- репродуктивний метод, що передбачає відтворення способів діяльності за визначеним алгоритмом;
- метод проблемного викладу (постановка проблеми і визначення шляхів її розв'язання, з урахуванням пізнавальних суперечностей та здійснення самостійного пошуку (в процесі проблемної розповіді, проблемно-пошукової бесіди, виконання проблемно-пошукових вправ).

Усі методи навчання опосередковано спрямовані також на формування навчально-стратегічної компетентності студента, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процес організації, реалізації, контролю та корегування своєї навчальної діяльності).

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури та змісту дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Telegram, Viber. Оцінювання роботи здобувачів протягом семестру відбувається в ЕС «Кампус» у модулях: «Поточний контроль» (оцінювання роботи на практичних й індивідуальних заняттях); «Календарний контроль» (проміжна атестація здобувачів); «Сесія» (семестровий контроль).

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань, а також обладнання (проектор та електронні презентації).

№ практичного заняття	Зміст навчальної роботи	Розподіл аудиторних годин	Рекомендований час СРС
1	**Розділ 1. Теоретичні проблеми термінознавства.** Тема 1.1. Об'єкт, предмет і завдання термінознавства. Структура термінознавства й основні його напрями.	2	2
2	Тема 1.2. Основні поняття термінознавства. Поняття «термін», «терміносистема». Основні ознаки термінів. Класифікація термінів. Типологія спеціальної лексики. Вимоги до термінів.	2	2
3	**Розділ 2. Шляхи виникнення нових термінів.** Тема 2.1. Форми термінів і види термінотворення.	2	2
4	Тема 2.2. Семантичне термінотворення.	2	2
5	Тема 2.3. Морфологічне термінотворення.	2	4
6	Тема 2.3. Морфологічне термінотворення. Морфолого-синтаксичне термінотворення.	2	2
7	Тема 2.4. Запозичення. Причини запозичення. Асиміляція термінів. Калька, типи кальок. Інтернаціональні терміни	2	2
8	Тема 2.5. Терміни-неологізми.	2	2
9	Тема 2.6. Терміни-неологізми. Особливості перекладу термінів-неологізмів.	2	2
10	**Розділ 3. Семасіологічне термінознавство.** Тема 3.1. Полісемія термінів.	2	2
11	Тема 3.1. Полісемія термінів. Особливості перекладу полісемічних термінів.	2	2
12	Тема 3.2. Омонімія термінів. Класифікація омонімічних термінів.	2	2
13	Тема 3.2. Омонімія термінів. Особливості перекладу омонімічних термінів.	2	2
14	Тема 3.3. Синонімія термінів.	2	2
15	Тема 3.3. Синонімія термінів. Особливості перекладу синонімічних термінів.	2	2
16	Тема 3.4. Терміни-"хибні друзі перекладача".	2	2
17	**Розділ 4. Особливості перекладу різногалузевих термінів.** Тема 4.1. Основні прийоми перекладу термінів. Способи перекладу термінологічних одиниць у науково-технічному тексті.	2	2
18	Тема 4.2. Перекладацькі трансформації. Лексичні трансформації. Лексико-семантичні трансформації.	2	2
19	Тема 4.2. Перекладацькі трансформації. Граматичні	2	2

	трансформації. Лексико-граматичні трансформації.		
20	Тема 4.3. Переклад різногалузевих термінів. Переклад текстів з економіки і фінансів.	2	2
21	Тема 4.3. Переклад різногалузевих термінів. Переклад текстів з правової галузі.	2	2
22	Тема 4.3. Переклад різногалузевих термінів. Переклад текстів з біології й екології.	2	2
23	Тема 4.3. Переклад різногалузевих термінів. Переклад текстів з медицини.	2	2
24	Тема 4.3. Переклад різногалузевих термінів. Переклад текстів з психології.	2	2
25	Тема 4.3. Переклад різногалузевих термінів. Переклад текстів з інженерії.	2	4
26	Тема 4.3. Переклад різногалузевих термінів. Переклад текстів з інженерії.	2	6
27	Підвищення рейтингу. Залік	2	6
	Всього	**54**	**66**

6. Самостійна робота студента

Дисципліна передбачає такі види самостійної роботи: підготовка до практичних і індивідуальних занять, підготовку до заліку. Час, відведений на кожен з цих видів самостійної роботи, вказаний у п. 5.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на практичних заняттях, за роботу на індивідуальних заняттях і виконання домашніх завдань (виконання тематичних завдань, переклад науково-технічних текстів з французької мови українською і з української мови французькою), опрацювання оригінальних франкомовних джерел для компіляції термінологічного глосарія. Детальніше за посиланням:
http://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pol_potocnyi_kalendar_semestr_kontrol.pdf.

Пропущені контрольні заходи

Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальніше за посиланням: https://kpi.ua/files/n3277.pdf.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

http://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pol_potocnyi_kalendar_semestr_kontrol.pdf.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна «Термінознавство» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору чи слуху, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Навчання іноземною мовою

Навчальний матеріал вивчається українською (під час роз'яснення теоретичного матеріалу) та французькою мовами (під час виконання тематичних завдань і перекладів).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Робочі матеріали

Розрахунки значень вагомих балів з кожного контрольного заходу

1. Робота на практичних заняттях.

Враховуємо 2 години аудиторних занять і 1,5 години СРС.

tпз=3,5 год.

2. Укладання термінологічного глосарія.

Термінологічний глосарій укладається починаючи з 20 заняття. Враховуємо середню кількість годин СРС на укладання глосарія – 10 год. СРС.

tгл=10 год.

Орієнтовне значення відповідних вагових балів:

$$\sum t_k = 3,5x26+10 = 91+10=101$$

rпз =3,5x100/101 = 3,5;

rгл= 10x100/101 = 10

Остаточно визначаємо вагові бали, ураховуючи 100-бальну шкалу РСО.

3,5x26+10 =91+10= 101

Після певної корекції маємо такі вагові бали з певних видів діяльності:

rпз =3,5;

rгл =9

R=3,5x26+9 =91+9= 100

Шкала балів за відповідні рівні оцінювання з кожного виду контролю, з урахуванням межових значень 0,9 – 0,75 – 0,6 – 0.

• Робота на практичних заняттях.

"відмінно" – 3,5 балів;

"добре" – 2,5-3 бали;

"задовільно" – 2 бали;

"незадовільно" – 0 балів.

• Укладання термінологічного глосарія.
«відмінно» – 9 балів;
«добре» – 7-8 балів;
«задовільно» – 5-6 балів;
«незадовільно» – 0 балів.

Рейтинг студентів з дисципліни складається з балів, що вони отримує за :

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на практичних заняттях	91	3,5	26	91
2.	Створення термінологічного глосарія	9	9	1	9
	Всього				100

Поточний контроль

Основні критерії оцінювання роботи студентів:

1) Робота на практичних заняттях

Ваговий бал – 3,5, максимальна кількість балів на практичних заняттях становить 3,5х26= 91 бал.

Критерії оцінювання:

"відмінно" – 3,5 балів;
"добре" – 2,5-3 бали;
"задовільно" – 2 бали;
"незадовільно" – 0 балів.

2) Ведення термінологічного глосарія

Ваговий бал – 9

Критерії оцінювання:

9 балів – «відмінно» – високий рівень укладання глосарія: обсяг та якість відповідають поставленим завданням, вдалий підбір перекладних еквівалентів і дефініцій;

7–8 балів – «добре» – належний/достатній рівень укладання глосарія, певні лексичні одиниці/терміни-словосполучення не мають чітких відповідників, обсяг не відповідає вимогам (виконано не менш, ніж 75 % завдання);

5–6 балів – «задовільно» – задовільний/низький рівень укладання глосарія, якість та (або) обсяг не відповідають поставленим вимогам, робота виконана не менш, ніж на 60 %;

0 балів – невдало підібрано низку перекладних еквівалентів, недостатній обсяг чи якість укладеного глосарія (завдання виконано менш, ніж на 60 %); відсутність глосарія.

Календарний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами

№ атестації	Термін атестації	Умови отримання атестації
Перша атестація	8-ий тиждень	Поточний рейтинг **не менше 17,5 балів** (50% від максимально можливого поточного рейтингу)

Друга атестація	14-ий тиждень	Поточний рейтинг **не менше 33,25 балів** (50% від максимально можливого поточного рейтингу)

Умови допуску до семестрового контролю

Рейтинг з кредитного модуля складає 100 балів. Для отримання заліку з кредитного модуля потрібно мати рейтинг не менш ніж 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менш 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку у системі ECTS, виконують залікову контрольну роботу.

Для отримання студентом відповідних оцінок його рейтингова оцінка переводиться згідно таблиці:

Кількість балів	*Оцінка*
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 40, або не виконані умови допуску	Не допущено

Семестровий контроль

Теоретичне питання	Переклад тексту з французької мови українською	Переклад тексту з української мови французькою	Максимальний бал
30	35	35	100

Ваговий бал залікової контрольної роботи оцінюється у 100 балів. Залік проводиться в усній формі і складається з двох частин: теоретичного питання, яке має на меті здійснити перевірку рівня знань із термінознавства французької мови; та практичного завдання – перекладу науково-технічного текстів: першого – з французької мови українською і другого – з української мови французькою.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь на теоретичне питання з тематики курсу – 30 балів:

27-30 балів – «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);

23-26 балів – «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями;

20-22 балів – «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні неточності;

0 балів – «незадовільно» – незадовільна відповідь (менше 60% потрібної інформації) та/або значні помилки; відсутність відповіді.

2. Виконання перекладу тексту з французької мови українською – 35 балів:

32-35 балів – «відмінно» – переклад виконано в обсязі не менше 90% потрібної інформації з урахуванням всіх особливостей текстів даної науково-технічної галузі;

26-31 балів – «добре» – переклад виконано у достатньо повному обсязі (не менше 75% потрібної інформації) з урахуванням особливостей текстів даної науково-технічної галузі, допущено до 3 незначних помилок;

23-25 балів – «задовільно» – переклад виконано з урахуванням особливостей текстів даної науково-технічної галузі, в неповному обсязі (не менше 60% потрібної інформації), допущено до 5 незначних помилок;

0 балів – «незадовільно» – при перекладі передано менш ніж 60 % змісту тексту або не виконано переклад, виконане завдання повністю не відповідає вимогам щодо редагування текстів даної науково-технічної галузі.

3. Виконання усного перекладу тексту з української мови французькою – 35 балів:
32-35 балів – «відмінно» – переклад виконано в обсязі не менше 90% потрібної інформації з урахуванням всіх особливостей текстів даної науково-технічної галузі;
26-31 балів – «добре» – переклад виконано у достатньо повному обсязі (не менше 75% потрібної інформації) з урахуванням особливостей текстів даної науково-технічної галузі, допущено до 3 незначних помилок;
23-25 балів – «задовільно» – переклад виконано з урахуванням особливостей текстів даної науково-технічної галузі, в неповному обсязі (не менше 60% потрібної інформації), допущено до 5 незначних помилок;
0 балів – «незадовільно» – при перекладі передано менш ніж 60 % змісту тексту або не виконано переклад, виконане завдання повністю не відповідає вимогам щодо редагування текстів даної науково-технічної галузі.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 30	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Відповідно до **Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті** студенти мають можливість зарахувати результати свого навчання у інших формах освіти (наприклад, сертифікати про проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою). Детальніше: https://document.kpi.ua/files/2020_7-177.pdf

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено
ст. викладач кафедри теорії, практики та перекладу французької мови, канд. психол. наук Цимбал Інна Валеріївна

Ухвалено кафедрою теорії, практики та перекладу французької мови ФЛ (протокол № 1 від 31.08.2022 р.)

Погоджено Методичною комісією ФЛ (протокол № 1 від 31.08.2022 р.)